

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na
strokovni konferenci »Na varni strani zaslona«**

Ljubljana, 23. september 2026

Velja govorjena beseda.

*Spoštovani predsednik uprave A1 Hrvaška in A1 Slovenija, Dejan Turk,
spoštovane ravnateljice in spoštovani ravnatelji,
profesorice, profesorji,
učiteljice in učitelji,
spoštovani vsi zbrani.*

Z veseljem vas pozdravljam na današnji konferenci, z naslovom Na varni strani zaslona. Za nas starejše kot tudi za otroke in mlade digitalni svet ni oddaljeni svet - je del vsakdana, odnosov in odraščanja. Svet na zaslonu in zunaj njega sta postala en sam življenjski prostor. Prijateljstvo, ki se začne v šoli, se nadaljuje po telefonu. Spor na hodniku se lahko v nekaj minutah preseli na družbeno omrežje, spletno poniževanje pa se nadaljuje v učilnici.

Zaslon je okno, skozi katero vstopajo znanje, ustvarjalnost, prijateljstva in svet. Skozi isto okno pa vstopajo tudi poniževanje, manipulacija, izsiljevanje in nasilje. Medvrstniško nasilje seveda ni novo, vendar mu je digitalno okolje dalo pospešek, množičnost, anonimnost in vztrajnost. Nasilje se pogosto ne konča, ko otrok zapusti šolsko dvorišče, temveč ga spremlja domov, v njegovo sobo.

Pred dvema letoma smo na mojem predsedničinem forumu o (ne)nasilju poudarili, da nasilja ne smemo obravnavati le kot posamezni incident. Preprečevati moramo okolje, v katerem se poniževanje normalizira, v katerem molk postane običajen, moč pa pomembnejša od spoštovanja. Če otroka učimo, da je pomembneje dobiti všeček kot zaščititi sošolca, ustvarjamo družbo, v kateri empatijo zamenjuje ravnodušnost. Zato smo odrasli – starši, učitelji in odločevalci – prvi zgled.

Na resnost izzivov opozarja tudi najnovejša Unicefova raziskava. V 21 državah je bilo v enem letu približno 20 milijonov otrok, starih od 12 do 17 let – kar je skoraj vsak peti med otroki, ki uporabljajo internet – izpostavljenih vsaj eni obliki spolnega izkoriščanja ali zlorabe, omogočene s tehnologijo. Več kot 40 odstotkov teh izkušenj otroci niso zaupali nikomur, manj kot odstotek pa jih je bilo prijavljenih pristojnim službam.

Tu je vaša vloga, spoštovane učiteljice in učitelji, neprecenljiva. Pogosto ste prvi, ki opazite spremembo, in prvi, ki otroku pokažete, da v stiski ni sam.

Zato so programi, kakršen je Spletne brihte, in dogodek, kot je današnji, tako pomembni. Digitalna pismenost ni samo sposobnost varne uporabe naprav. Pomeni tudi razumevanje meja, zasebnosti in

posledic lastnih dejanj. Hannah Arendt je zapisala, da je vzgoja točka, na kateri se odločamo, ali imamo svet dovolj radi, da prevzamemo odgovornost zanj. Danes bi k temu lahko dodali: pri digitalnem svetu se odločamo tudi, ali imamo otroke dovolj radi, da jih v njem ne pustimo samih.

Vendar pri tem tudi šole ne smejo ostati same. Država jim mora zagotoviti predvsem troje: znanje, orodja in ljudi, torej stalno usposabljanje, jasne protokole ter močne svetovalne službe, psihološko pomoč in povezovanje s pristojnimi institucijami. Varno okolje gradijo odnosi med učitelji, učenci, vrstniki in starši. Potrebujemo jasna pravila ter kulturo spoštovanja, zaupanja in odgovornosti.

Varna šola seveda ni šola brez konfliktov, temveč je to šola, ki zna konflikt prepoznati, nasilje ustaviti in otroku pokazati, da obstaja odrasel človek, ki ga bo zaščitil.

Regulatorji, vključno z Evropsko komisijo stopnjujejo prizadevanja za zaščito otrok pri uporabi digitalnih storitev. Prejšnji teden sem s predstojniki nadzornih organov za varstvo osebnih podatkov iz Srednje Evrope, govorila tudi o omejitvi starosti za uporabo družbenih omrežij, klepetalnikov, igričarskih platform, ipd. Pri vsakršnem omejevanju dostopa je treba ustrezno pretehtati vse pravice otrok in polnoletnih uporabnikov, hkrati pa mora omejevanje temeljiti na ustreznem preverjanju starosti, da bi bila omejitev izvedljiva. Mladim digitalnega sveta seveda ne moremo odvzeti, ker je to svet njihove generacije, v katerem bodo ustvarjali, se učili, delali in tudi zaljubljali. Vse to tudi že počnejo.

Zagotoviti pa moramo, da mladi v digitalni svet ne bodo vstopali sami, da bodo v njem, kot je le mogoče, varni, da bodo znali prepoznati nevarnost in da bodo imeli pogum reči ne, in zaupanje prositi za pomoč. Predvsem pa morajo mladi občutiti gotovost, da bo takrat, ko bodo pomoč potrebovali, na njihovi strani odrasel, odgovoren človek. To je prava varna stran zaslona.

Vsem hvala za vse, kar dobrega storite za našo prihodnost.